France Cukjati

Na poti iskanja

1851

France Cukjati

Na poti iskanja

Kaj in koga človek vse življenje išče?

1851

Celjska Mohorjeva družba
Prva slovenska založba

KNJIGI NA POT

Človek je bitje, ki išče. Vse življenje, v sreči in nesreči, v zdravju in bolezni, od rojstva do smrti. Ne žene ga samo raziskovalna radovednost, ampak predvsem nagonska potreba po razumevanju sebe in sveta. Žene ga iskanje lastnega smisla in lastne bivanjske osnove.

Že kot dojenček išče materinsko naročje, očetovsko varnost in družinsko (družbeno) sprejetost. Šele odziv ljudi okrog njega mu pove, da tudi on obstaja. In nato vse življenje išče svojo potrditev v ožjem ali širšem družbenem okolju. Človek od vsega začetka išče človeka.

Že kot otrok vse bolj zavestno doživlja tudi svoj odziv na okolje. Preplavljajo ga dinamični občutki simpatije ali antipatije, veselja ali razočaranja, priznanja ali krivic, skratka vsega, v čemer odkriva sebe, svoj značaj in svoje mesto v družbi. Človek išče tudi sebe.

Z leti pa se pred človeka postavljajo vprašanja o smislu izpolnjevanja nalog, ki jih življenje postavlja pred njega, smislu zdravja in bolezni, življenja in smrti, pa tudi vojn in globalnih krivic. Človek vse življenje išče tudi razumevanje družbe, zgodovine in sveta.

Tako kot človek posameznik se tudi celotna človeška družba vsaj v težkih časih zaveda svoje omejenosti in

svoje ujetosti v neznanje, sebičnost, sovraštvo itn. Tudi če se vsega tega zaveda, se doslej še ni osvobodila tega prekletstva. Še vedno je na poti iskanja odrešenja.

Človek je bitje, ki vse življenje išče. In ko bo vse našteto našel, bo še vedno iskal. Človek namreč išče nekaj, kar je za vsem tem: za človekom, za lastnim »jazom«, za razumevanjem družbe in za odrešenjem. Človek namreč po svoji naravi vse življenje išče Boga. In če ga najde, najde in razume vse zgoraj našteto.

Pa še to:

V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja sem se s temi vprašanji ukvarjal tudi v člankih, ki so bili objavljeni v časopisih *Družina*, *Znamenje*, *Cerkev* in *Nova Mladika*. Zbral sem sestavke, ki so še vedno – ali pa danes celo bolj kot nekoč – aktualni, jih ponekod dopolnil in popravil ter dodal iskanje človekove biti v sodobnih filozofskih in psiholoških smereh.

France Cukjati

KAZALO

Knjigi na pot 5

Ko človek išče človeka 7
Ob šolski nalogi »moj oče« 9
Iskreni mladostnik 9
Sram nas je lepote 11
Pa kaj bi jaz dal le za eno pošteno roko 14
Naj dotik spregovori 18
»Kletka« zakonske zvestobe 22
Zakon je zakrament življenja 24
Je zakon ločljiv? 25
»Kar je Bog združil, tega naj človek ne loči!« 27
Ne morem več zdržati 28

Ko človek išče sebe 35
Kako le moreš biti takšen?! 37
Lov na čarovnice 41
Žrtve sodnih procesov 41
Sodobni grešni kozli 43
Dobro in zlo v človeku 45

Spolnost ne sodi ne v nebo ne v pekel, temveč na zemljo 49
Oboževanje ali preklinjanje spolnosti 49
Spolnost ne sodi v nebo 50
Spolnost ne sodi v pekel 51
Spolnost je treba humanizirati 52
Zakonska zvestoba 55
Človek išče svoj obraz 57
Zabloda dualizma 57
Izmaličena podoba človeka 58
Človek kot tridimenzionalno bitje 60

Razumeti družbo in svet 63
Nič ni novega pod soncem 65
Ob Cankarjevi skodelici kave 67
Umetnik ne lovi senzacij 68
Kaj ubija umetnika? 68
Za čistost misli se zahteva čistost duše 70
Otrok potrebuje oba: očeta in mater 72
Otrok ni igrača 74
Ljubezen in pravičnost 75
Ne bo šlo brez krščanstva 77
Marx o religiji 77
Bog – Stvarnik 79
Socialno vprašanje 80
Razvoj socialne misli 83
Spopad ali medsebojna bogatitev 85
Zaključek 88
Sovraštvo do krščanstva 91
… in bosta kakor Bog! 97

Primer ateističnega samoodrešenja 98
Primer religioznega samoodreševanja 102
Primer ekonomskega samoodrešenja 105

Ko človek išče odrešenje 109
Dobrota srca 111
Bližč in beda naših žuljev 114
Pesem delovnih rok 114
Boleče prazne roke 116
Po službi 118
Brezimni utopljenec 120
V mlinu zobatih koles 122
Samoohranitveni instinkt 124
Trpljenje iz bivanjskih globin 126
Smisel življenja 127
Dinamična usmerjenost na cilj 130
Za kaj ali za koga živim 132
Marksizem in krščanstvo 134
Marx je poznal le izmaličeno krščanstvo 134
Sedanji marksizem pozna tudi pravo krščanstvo 136
Tudi marksizem je žrtev svoje doktrine 136
Socializem in krščanstvo se dopolnjujeta 139
Odprta obzorja 142
Revolucija duha 142
Krščanska revolucionarnost 144
Klic v življenje 146
Vera v človeka 148
Sla po odrešenju 152
Človek – mrtev mehanizem 152
Človek – živ organizem 154

Sla po ljubezni 156
Sla po prihodnosti 158
Sla po neizmernosti 160
Nazaj v planinski raj 162
Kristus – Odrešenik 165

Ko človek išče boga 167
Nemirno je naše srce 169
Avguštinov nemir 169
Avguštin – psiholog 172
Klic iz nemirnih globin 174
Smisel in pomen molitve 177
Dialog z Bogom rešuje individualnost in gradi osebnost 178
Dialog z Bogom poglablja razumevanje človeka in zgodovine 180
Dialog z Bogom je izvor prave akcije 181
Verovati pomeni biti človek 184
Verovati pomeni: živeti za sočloveka 186
Verovati pomeni: živeti v bodočnost 188
Verovati pomeni: živeti iz svoje vesti 189
Človek je človek, kolikor je več kot človek ... 192
Kolikor je človek človek, toliko je vernik 193
Sveti trije kralji ali pogovor z Gašperjem 195

Ko znanost išče človeka 203
Novodobna zmešnjava 205
Homo religiosus v freudovi psihoanalizi 208
Evolucija Freudovega nazora o religioznosti ... 208
Splošna prisilna nevroza 209
Zgodovinska transcendenca 210

Ljubezen in dobrota 211
Resničnost – toda v nekem višjem smislu 213
Freud in freudovci 214
Homo religiosus v Jungovi psihologiji 216
Kolektivna podzavest in simboli 216
Sprejeti religioznost 218
Pomen religioznega izkustva 220
Poplitveno in podzavestno krščanstvo 222
Kako pa Jung sam? 223
Homo religiosus v eksistencialnih smereh psihologije 227
Homo religiosus v analizi eksistence 227
Homo religiosus v osebnostni psihoterapiji . 230
Homo religiosus v Szondijevi analizi usode .. 233
Homo religiosus v Franklovi logoterapiji 234
Homo religiosus v Daimovi psihoanalizi 239
Znanost, vera in spoštovanje resnice 244
Sodelovanje vseh, ki se ukvarjajo s človekom 244
Načrtno nespoštovanje naravnih dejstev 248
Zahodna civilizacija na poti – kam? 251